

ŽINIOS

LKP(b) ROKIŠKIO APKOMO IR APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 11.

Rokiškis, 1944 m. spalių mėn. 8 d.

Žemė grįžta tikriesiems jos ūsimininkams

Tarybų Vyriausybė 1940 m. Lietuvoje pradėjo atitaisyti tas skriaudas, kurias buvo padaręs fašistinis režimas žemės tūkyje. Tuo būdu, taip metais tūkstančiai žemės ir mažažemų valstiečių buvo aprūpinti žeme. Visiems naujakuriams buvo suteikta miško medžiagos ir piniginė parama. Kad palengvinus žemės išdirbimą, buvo kuriamos traktorių — mašinų stotys ir arklių nuomojimo punktai. Tais metais Rokiškio apskrityje veikė dvi mašinų — traktorių stotys ir dešimts arklių nuomojimo punktai.

Tačiau karas sutrukė žemės ūkio mechanizaciją, neleido naujakuriams įsikurti ir pradėti savystovų gyvenimą. Dvarininkai ir bužės drauge su okupantais atėmė iš naujakurių žemę, inventorių, derlių, palikdami juos bado šméklos malonei arba paversdami baužiauninkais. Rudmarškiniai okupantai nesnaudė. Jie gabeno i Lietuvą įvairius „repatrijantus“, gabeno savo „išminčius“, kad kolonizuotų Lietuvą, o lietuvius perversti amžinais jų vergais ar būras.

Bet savujų užmačią Lietuvoje okupantai nespėjo įgyvendinti, nes Raudonoji Armija priverė juos skubiai aplieisti didesniajai dalij Lietuvos.

Tarybų vyriausybė nutarė likviduoti visus okupantų padariniaus žemės tūkyje. Vadinas, visi bežemai ir mažažemai vaistiečiai, 1940 — 1941 m. m. gavusieji ir

negavusieji žemės, gali jos gauti. Tarybų Valdžia suinteresuota, kad Lietuvos Tarybinėje Respublikoje būtų tik vidutinėje valstiečiai. Vėl pradėjo grįžti dvarininkų ir bužių „tvirtovės“, kuriose buvo enigmati darbo žmonės. Vokiškųjų okupantų pakalikų ūkių buvo sumažinti iki 5 ha. Nes tas, kuris parsidavę okupantams, nevertas lietuvio vardo ir, pagal liaudies valią, nustoja teisių i jam priklaušusią žemę. Jų žemė imama i žemės fondą. Del to žemės fondas žymiai padidėjo. Susidaro didelės galimybės, kad žeme bus aprūpinti visi, kurie yra jos verti.

Džiaugdamiesi šiuo Tarybų Valdžios nutarimu, tūkstančiai valstiečių jau grįžo į savo žemes. Iki šiole Rokiškio apskrityje savo žemes atgavo 1021 valstietis, kurių atgautos žemės plotas sudaro 6850 ha. Naujai žemės gavo 244 valstiečiai. Iš viso žemę atgavo 1265 valstiečiai, kurių atgautos žemės plotas siekia 9037 ha. Be to, apskrityje atkurti 8 tarybiniai ūkiai su 1312 ha.

Žemės grąžinimo darbai geriausiai vykdomi Obelių ir Panevėžio valsčių Žemės Komisijų. Daugiau atsilikę Skapiškio ir Pandėlio valsčių komisijos, kurios priklauso savo darbų suaktyvinti, ištraukiant i žemės grąžinimo darbus visą partinių ir nepartinių aktyvų: įvairius žemės ūkio specialistus, agronomus, matininkus ir mokytojus, nes žemės grąžinimo darbai turi būti tuč tuoju užbaigtai.

— Su ponais, poniomis ir pa-nelėmis dabar nepatogu kreiptis į tarybinius darbuotojus!

Šiai nebaigus, pragydo drg. Repšytė:

— Aja, ponai buvo ir bus!

Taip baigėsi komedija, kur vyriausius „vaidmenis“ vaidino drg. Šavareikiene ir drg Repšytė.

Aš gi iš savo pusės pataričiau šioms dviems damoms prisiminti, jog dabar yra tarybinė santvarka ir visi ponai ir ponios išvažiavo į Berlyną. Mes gi esam ne ponai, ponios ir panelės, bet draugai ir draugės!

J. T.

Dienos III PASTABOS

Ne ponai, bet draugai!

1944 metų rugpjūčio mén. 26 d. mergaičių gimnazijoje Prekybos Skyrius suruošė seminarą maisto kortelių registravimo reikalui. Kortelių Biuro vedėja drg. Šavareikiene seminarą pradėjo sekančiais žodžiais:

— Malonūs ponai, ponios ir panelės! Dabar pradėsiu...

Nespėjus jai užbaigti sakiniu, viena mergaitė iš susirinkusių tarpo atsistojo ir davė pastabą:

Tarybinio Informacijų Biuro

spalių mén. 6 d. pranešimas

Spalių mén. 6 d. leningrado fronto kariuomenės sekmingai pravedusi desantinę operaciją Seremo (Ezello) saloje, sutriuškino priešo pasipriešinimą rytinėje salos dalyje ir užėmė 1.000 kvadratiniu kilometru pladarmą, išlaisvindama 80 gyvenamųjų vietovių, jų tarpe stambias gyvenamasias vietoves: Drissa, Palde, Vialta, Rannakiuola, Kuningus, Tagavere, Ridala, Nustila, Sare, Pammara, Metkiula, Karja, Perzama, Blaagi, Halla, Bynu, Nachila.

I šiaurė ir i šiaurės vakarus nuo Rumunijos miesto Brad mūsų kariuomenė perėjo Rumunijos — Vengrijos sieną ir, sutriuškinusi vokiečių — vengrų pasipriešinimą užėmė Vengrijos teritorijoje stambią geležinkelio stotį ir miestą Ójula, geležinkelio mazgus ir miestus Moko, Hollonia, o taip pat, kaudamas užėmė daugiau kaip 100 kitų gyvenamųjų vietovių, jų tarpe: Ugra, Zadar, Eest, Ójulaveri, Jelek, Nad-Hamaras, Nad-Almaž, Kevermaš, Bombirator, Rumagata, Madjaranchedéz, Vegod - Chozza, Mezechedež, Pilvaras, Čenadaplatfa, Kiralchedež, Apattalva;

I šiaurė nuo Petrogrado (Jugoslavijoje) mūsų kariuomenė užėmė gyvenamasias vietoves: Valvoga, Stc-

pa, Rusko - Selo, Nava Černla, Tordz, Numane, Novi bekel.

I pietvakarius nuo Rumunijos miesto Turnu - Severei mūsų kariuomenė, bendradarbiaudama su Jugoslavijos Liaudies Išlaisvinimo Armija, Jugoslavijos teritorijoje užėmė gyvenamasias vietoves: Papovica, Ornaika, Zagubica, Šarbanovac, Metovsaca, Gamzigrad, Lubnica, Grilište, Lenovac, Obrovac, Bačevica, Zagrada, Borovac, Urbica, Mali Izvar.

Mūsų kariuomenė, bendradarbiaudama su Jugoslavijos Liaudies Išlaisvinimo Armija Jugoslavijoje apsupė dideles priešo kariuomenės dalis Milanovac, Klokočevas, Žežar rajonuose ir veda naikinamasias kautynes.

Kituose fronto baruose — vietiniu pobūdžiu mūsiai ir žvalgų veiksmai.

Spalių mén. 5 d. visuose fronto baruose pamušta ir sunaikinta 90 priešo tankų.

Oro kautynėse ir zenitinės artillerijos ugnimi numušta 7 priešo lėktuvai.

Tarybinis Informacijų Biuras.

UŽSIENIO ŽINIOS

Kariniai veiksmai vakarų Europoje

Londonas, spalių mén. 6 d. (Tass). Šiandien paskelbtame sajungininkų ekspedicinių pajėgų Vyriausios Vadovybės Štabo pranešime sakoma:

Sajungininkų kariuomenė i šiaurę nuo Anverpono, prie Putte perkipto Olandijos sieną. Sajungininkų kariuomenė pasistumėjo pirmyn i šiaurę nuo Baarle-Nochel ir Popelia, Sekmingos kautynės vyksta Gilvačebekio rajone, kur sajungininkų kariuomenė prisiartino prie Tilburgu ir randasi nuo jo už 3 mylių. Oberloono rajone sajungininkų kariuomenės žygiamivam pirmyn trukdo atkakliai besiprišeinais priešas, išsiptinės atsparos punktuose.

I šiaurę nuo Bacheno sajungininkų kariuomenė pasistumėjo apie vieną mylią pirmyn i šiaurę nuo Gerbacha, sutikdama atkakly priešo pasipriešinimą. Prie Bacheno sajungininkų kariuomenė pasistumėjo pirmyn, sutikdama smarkų priešo artillerijos ir prieštankinių pabaklų pasipriešinimą. Sajungininkų kariuomenė pasiekė Beggenhorą.

I šiaurę nuo Mansi tebesitęsiai mūsiai.

Stambūs sunkiuju bombonešiu junginiai, lydimi naikintuvu, puolė Vilhelmschafen.

Londonas, spalių mén. 6 d. (Tass). Šiandien paskelbtame sajungininkų ginkluotų pajėgų Viduržemio jūros karo veiksmyų teatre Štabo pranešime sakoma:

Centriniai fronto sektorius Italijoje amerikiečių ir anglų 5-sios armijos dalinių tėsia žygiamivam pirmyn. Amerikiečių kariuomenė užėmė Bolano ir Moncuno miestus. Indijos 8-sios armijos dalinių kalnuotoje vietoje pasistumėjo pirmyn i vakarus nuo Gimini ir užėmė Holo kaimą.

Viduržemio jūros aviacija padarė 200 lėktuvų išskridimų.

KAS NAUJO TARYBU LIETUVОJE

— Cydytojų kadrams ruoštis Tarybų Lietuvos veiks du medicinos fakultetai: vienas prie Vilniaus universiteto, antras prie Kauno universiteto. (T)

— Pagalbinams medicinos kadrams ruoštis naujas mokslo metais veiks Vilniuje viena akademių mokykla ir viena med. sesečių mokykla prie Raudonojo Kryžiaus ligoninės. Tokios pat mokyklos veiks ir Kaune. (T)

Moterys, į sveikatos darbuotojų eiles!

Rašo Rokiškio Apskr. Sveikatos Apsaugos Skyriaus
Vedėja drg. Dulmanaitė.

Siaučiant karo audrai ypatinai reikia atkreipti dėmesį į tautos sveikatos saugumą. Jeigu tai išleisti iš akių, galima susilaukti katastrofiškos padėties — kils didžiulės epidemijos, kurios pareikalaus tūkstančius nekalty žmonių gyvybių. Dabar kovoti su ligomis, yra labai sunku, kadangi stanga daug medicinos darbuotojų — vokiškieji okupantai daug jų išsi-vežė į Vokietiją ir nužudė bei nukankino. Dabartiniu metu jaučiamas labai didelis medicinos sereserų ir akusherų trūkumas.

Kad papildžius medicinos darbuotojų eiles, kviečiamos visos mergaitės ir moterys, nejaunesnės 16 metų, turinčios 4 gimnazijos klasių mokslo cenzą, stoti į tautos sveikatos apsaugos darbą.

Kandidatės tuoju bus priimamos į praktiškai darbą savo valsčiaus ar apskrities ambulatorijose,

ligoninėse, gimdymo namuose, konsultacijoje ir kitose gydomosiose įstaigose. Čia jos dirbs prityrusių akusherų, medicinos sereserų ir gydytojų prižūrimos ir mokomas. Nuo pat pirmos darbo dienos joms bus mokomas atlyginimas.

Jei darbas patiks ir seksis, jos bus pašauktos į pagreitintus kursus, kuriuose išgytis teorinių žinių. Vėliau, gal net nenutraukdamos darbo, galės ruoštis diplominiams egzaminams.

Todel kiekvienos moters pareiga — stoti į medicinos darbuotojų eiles, nes čia dirbs visos tautos labui ir gerovei, išgys specialybę, turės pastovų pragyvenimo šaltini.

Istojimo reikalau prašome kreipytis valsčiaus miesteliuose pas ambulatorijos vedėjus, o Rokiškio mieste — į Apskrities Sveikatos Apsaugos skyrių.

MUMS RAŠO

Kalėjime už savo žemę

Spalių mén. 1 d. įvykusiamame Kamajų valsčiaus darbo valstiečių pasitarime valstiečiai, prisiminę savo vargus, patirtus vokiečių okupacijos metu ir dėkodami Raudonajai Armijai už išlaisvinimą, džiaugdamiesi atgautomis savo žemėmis, pasiryžo aktyviai prisidėti prie bendro darbo, kad tik greičiau būtų atstatytas gražus tarybinis gyvenimas.

„Neapsakomi pasityciojimai iš darbo žmogaus, tai buvo maloniusias žvériškų okupantų ir jų pakaikų pasitenkinimas. Panemunėlio policija areštavusi mane, lyg baisiausią žmogžūdį, bégėja nusivare į Skapiškį, o jie sėdėjo vežime, ir, važiuodami iš paskos,

iš manęs juokėsi. Ar čia kultūringo žmogaus, lietuvio patrijoto elgesys? — kalbėjo 60 metų amžiaus valstietis drg. Glemža.

Naujakurys drg. Šešelgis iš Žeimių kaimo, prie Tarybų Valdžios 1940 m. buvo gavęs žemės sklypą. Vokiečiams okupavus Lietuvą, gautoji žemė buvo iš jo atimta.

„Už tai, kad buvau gavęs žemės, vokiškieji okupantai ir jų pakaikai buvožės kalino mane kaip lejime ir įvairiais būdais kankino. Neturi būti jokio pasigailėjimo buožėms, kurie darbo žmogų buvo pavertė baudžiauninkais? — pasakė drg. Šešelgis.

ST. P.

3

PRAVIEŠKĖS — MASINIŲ ŽUDYNIU KAPAI IR KANKINIŲ LAGERIS

Neišpildžiusieji normos, pirmiausia gaudavo lazdu, o paskui grūdo į kalėjimą — ledinį rūsi, kur šaltynėje ir be jokio maisto išlaikyda 2-3 paros. Su kaliniais buvo elgiamasi kaip su vergais. Pakintydavo po 12-13 žmonių į plūgus ar akėčias ir kas dieną ardavo ir akédavo stovyklos laukus. Jaučias mergaites prižiūrėtojai naudo-

davo išprievertavimams. Vykdant kalinių bausmes lazdomis, surykiudavo kalinius į vieną eilę ir mušti turėjo kalinių kalini, o paskutinį iš eilės kalini mušė stovyklos komendantas — vokiečis. Maistas stovykloje buvo labai blogas. I dieną kaliniui duodavo: 400 g rąmu duonos, pietums sriubos ir va-kare nesaldytos kavos. Duona bu-

Svēdasų Valsčiaus darbo žmonių nutarimai

Apie 1.000 darbo valstiečių, kurie 1944 m. spalių mén. 1 d. susirinko, pasitarti apie ateities darbus, dėkodami Tarybų Valdžiai už suteiktą jiems visokeriopą paramą, priėmė sekantį nutarimą:

1. Iki spalių mén. 15 d. baigtai Žemės Fondo dalinių mažažemiams ir bežemiams valstiečiams,

2. Skubiai organizuoti žemes dirbimui traukiama jėga,

3. Kuo skubiausiai aprūpinti valstiečius kulimo mašinų tinklui ir kulimui degamaja medžiaga,

4. Kuo skubiausiai baigtai avansinių prievoļių pristatymą,

5. Talkininkauti pradžios mokyklų ir progimnazijos mokytojams švietimo darbe,

6. Organizuoti progimnazijoje pionierių būrelius. Ši organizavimasis darbą pavesti progimnazijos Direktoriui drg. Petru Kondratui.

7. Iki spalių 10 d. baigtai pie-ninės remontą.

8. Talkininkauti gavusiems žemės valstiečiams rudens arimo darbuose.

Be to, buvo priimtas sveiki-nimas LKP(b) CK Sekretoriui drg. Sniečkui, LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Pirmininkui drg. Paleckiu ir LTSR LKT Pirmininkui drg. Gedvilui. R. Dobilas.

Š dirbtuvės „Nauda“ gyvenime

Malonūs žinių skaitytojai, be abėjo, po kiekvienu laikraščio numeriu pastebi „Naudos“ spaustuvės vardą. Tik jos atliekamieji darbai, o taip pat kitų to vardo žmonės skyrių darbai, mažiau kam žinomi. Todel „Žinių“ bendradarbis atliko specialų žygį į „Naudos“ dirbtuvę.

Pačiame Vytauto gatvės gale, prieš miesto skerdyklą, atkreipia dėmesi pilkas, cementinis pastatas. Takeliu pasuku dirbtuvės link. Jau lauke girdėti rankinių spaustinių mašinų tratėjimas.

Priengyje pasitinka žilaplaukis dirbtuvės vedėjas drg. Dronseika,

vo specialiai kepama taip, kad mažas gabaliukas daug sverdavo.

Baisūs kankinimai ir blogiausios pragyvenimo sąlygos priver-davo kalinius, nežiūrint baisiausiu grąsinimui, pabėgti. Pabėgus vienam kaliniui, dešimtkalinių sušaudyavo. Kaliniams buvo išduodamos klum-pes su ažuoliniais, storais pa-dais, kurie savo taukšėjimu išduo-davo bėgančius. (b. d.)

Rokiškio apskr. Liaudies Teismas skelbia, kad pil. Diomantas Petras, gyv. Kriaunėnu km. Obelių vl., Šiaime teisme iškėlė civilinę bytą Marijai-Palagėjai Diomantienei-Deverskienei, gyv. Šupilių km. Obelių valsč., dėl štruokos.

Rokiškio apskr. Liaud. Teisėjas.

kuris maloniai sutinka aprodyti įmonę. Pasirodo, kad „Naudos“ dirbtuvė veikia jau 24 metus ir sekanciais metais, reikia tikėtis, atitinkamai atvės 25 darbo metų sukaktį. O jos vedėjas jau net ketvirtą dešimtį metų besidur-bujas metalo apdirbimo ir pa-našioje įmonėse.

Pirmiausia aplankome spaustuvės skyrių. Didelio kambario pakraščiai sustatytos raidžių len-tynėlės — staliukai. Kampe elek-trinė spausdinama mašina, pro kurios velenus praeina kiekviena „Žinių“ eilutę. Spaustuvėje darbuojasi du seni raidžių rinkėjai, turę daugelio metų specialybės stažą. Čia pat trusiai ir dvi jaunos, kruopščios rinkėjos. Kiekviena mūsų laikraščio eilutę yra ran-komis, po vieną raidę, surinkta šių keturių rinkėjų, sulaužyta ir atspausdinta.

Perėjus koridorių ir kontorą, pasigirsta graži lietuviška daina. Pasirodo, kad kartono žiūriuje dirba vien moterys. Jos ne tik darbščios darbininkės, bet nemenkesnės dainininkės, už ką, tikrai, vertos pagyrimo.

Geležiniai laiptai veda į chirurgijos ir veterinarijos įrankių skyrių. Dirba visas būrys, daugiausia, jaunu vyruku. Čia gaminami įvairūs medicinos įrankiai, kuriais aprūpinami mažne visi Lietuvos medikai.

Prieš karą „Naudos“ dirbtuvė buvusi didesnė, bet vokiečių oku-pacijos metu 4 darbininkai ir 2 darbininkės buvo išvežtos darbams Vokietijoje. Kita tiek turėjo slapstyti nuo išvežimo, kas, be abėjo, dar labiau siaurino įmonės veikimą. Pratūžusi karos audra įgi padarė nemaža nuostolių — iš-vežta viena rankinė spaustiniimo mašina, žaliavos išgrobia, daugiausia vietinių gyventojų, darbo įrankiai. Bet, reikia manyti, kad „Naudos“ dirbtuvė netrukus vėl pilnai atsistatis iki senojo lygio ir neš naują ne tik rokiškiečiams, bet ir visai T. Lietuvai.

Bendardarbis.

Všos Rokiškio miesto ir apskrities įsta-gos, įmonės ir pavieniai asmenys yra i-pareigojami per 15 dienų nuo paskelbimo die-nos pranešti Telefono linijų Apylinkėl, Rokiškis, Kauno g. Nr. 2. II aukštasis (Pašto rūmai) apie visus jų žinioje esančius arba žinomas be nonaudojamus telefono aparatus ir kitus ryšio įrengimus.

Pranešame, kad pagal TSRS Konstitucijos 6 str. visos rūsių priemonės yra laikomos valstybės nusavibyje ir jų samoninges nuslē-pimas įstatymas baudžiamas.

Telefono Linijų Apylinkės
Viršininkas

F-5 Skyriui reikalingi sekantieji tarnautojai:

1. Mokesčių Inspektorius;
2. Sąsaktininkai;
3. Buhalteriai

Asmenys reikalingi darbui skyriuje ir apskrityste.

Kryptis: Rokiškis, Kauno g-vė Nr. 5, Fi-nansų Skyrius.

Finansų Skyrius

Vedėjas.